

Jõhvis

oktoober 2019 nr 00

Jõhvi Vallavolikogu 20.12.2018 otsuse nr 115 "Valitsuse liikmele hüvitise määramine" kehtetuks tunnistamine

Aluseks võttes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 54¹ lg 2 punkti 1, haldusmenetluse seaduse § 68 lg 2, § 70 lõike 1, Jõhvi valla ametiasutuste palgajuhendi § 20 lg 3 punkti 1 ja tulenevalt asjaolust, et vallavalitsuse liikme ametist tagasiastumisel puudus seaduslik alus hüvitise maksmiseks, vallavolikogu

o t s u s t a b :

1. Tunnistada Jõhvi Vallavolikogu 20.12.2018 otsus nr 115 "Valitsuse liikmele hüvitise määramine" kehtetuks.
2. Teha 20.12.2018 otsuse nr 115 "Valitsuse liikmele hüvitise määramine" poolt hääletanud volikogu liikmetele: Eduard East, Dmitri Smirnov, Velli Naber, Sergei Tulski, Tamara Põlevina, Aleksandr Romanovitš, Andrei Ojamäe, Irina Šulgina, Jekaterina Vassiljeva ja Arthur Seppern ettepanek ebaseaduslikult määratud hüvitise, selle pealt tasutud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustushüvitise maksete vabatahtlikuks ja solidaarseks tagastamiseks Jõhvi valla eelarvesse.
3. Otsus jõustub teatavastegemisest.
4. Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Jõhvi Vallavolikogule haldusmenetluse seaduses sätestatud alustel ja korras või esitada kaebus Tartu Halduskohtu Jõhvi kohtumajale halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud alustel ja korras 30 päeva jooksul alates käesoleva otsuse teada saamisest või päevast millal asjast huvitatud isik pidi käesolevast otsusest teada saama.

Eduard East
Volikogu esimees

Seletuskiri

Kehtivad õigusaktid välistavad hüvitise maksmise valitsuse liikme tagasiastumise korral (KOKS § 54¹ lg 2 p 1; valla palgajuhend § 20 lg 3 p 1). Seega on hüvitise maksmine toimunud seadusliku (õigusliku) aluseta ja on kehtetu. Seadusvastase otsuse vastuvõtmisega on vallale tekitatud arvestatav varaline kahju. Eelnõuga tehakse hüvitise poolt hääletanud volikogu liikmetele ettepanek hüvitise ja selle pealt tasutud maksude ning maksete tagastamiseks vallaeelarvesse. Kuidas, otsustavad puudutatud isikud ise.

Eelnõu esitati menetluse võtmiseks juba maikuu. Volikogu esimees on teadlikult venitanud ja kõrvale hiilinud opositsiooni poolt esitatud eelnõu päevakorda võtmisel. Viidatud on valla põhimääruse § 50 lõikele 2, mis sätestab: „Kõik volikogu õigusaktide eelnõud (välja arvatud organisatsioonilised küsimused), mis pole esitatud valitsuse poolt, tuleb saata valitsusele seisukoha saamiseks“. Antud sätte rakendaja ei ole saanud aru sätte mõttest ja loogikast: mis arvamust saab volikogu sisemist tööd korraldavale ja reguleerivale eelnõule anda valitsus? Valitsus on volikogu poolt moodustatav täitevorgan, mis välistab sekkumise volikogu, kui esindusorgani, sise- või organisatsioonilisse töösse. Organisatsioonilised küsimused on kõik korralduslikud küsimused, alates volikogu esimehe ja komisjonide esimeeste valimisest, lõpetades volikogu esimehele, komisjonide esimeestele, kui ka volikogu liikmetele tasu määramisest. Organisatsioonilised küsimused ulatuvad oma olemuselt ka väljapoole esindusorgani siseküsimustest. Nii valib volikogu ka vallavanema ja kinnitab ametisse valitsuse, määrates neile ka töötasu. Ükski sellistest volikogu eelnõudest ei vaja valitsusega kooskõlastamist või seisukoha saamist. See ei ole ega saagi olla valitsuse pädevuses. Ebaseadusliku haldusakti tühiseks tunnistamine on samuti volikogu, mitte valitsuse pädevuses. Ometi on valitsus eelnõu kohta 05.06.2019 oma arvamuse esitanud (tegelikult oleks pidanud sellest hoiduma või vähemalt tunnistama volikogu eksimust), leides vaid, et see „ei sisaldavat asja otsustamise vajalikkuse põhjendust“. Kui volikogu on vastu võtnud õigusvastase otsuse, siis mis põhjendust siin veel vaja on? Ühestki valitsuse avaldatud dokumendist (nt istungi protokoll) ei nähtu, et 20.12.2018 otsuse nr 115 eelnõule oleks küsitud valitsuse seisukohta, rääkimata saadud seisukohast. Eelnõul puudus seletuskiri ning ei selgu, kes sellise otsuse koostas ja volikokku tõi?

Eelnõu esitajad ei nõustu ka valitsuse teiste seisukohtadega:

1. “Hinnangu andmine haldusakti tühisuse osas on HKMS § 5 lg 1 p 6 alusel halduskohtu pädevuses“.

Seisukoht on väär ja ei tugine kehtivale õigusele. Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 63 lõikest 4 tulenevalt võib haldusakti andnud organ ka haldusakti tühisuse igal ajal kindlaks teha (antud juhul tunnistatakse haldusakt kehtetuks). Valitsuse seisukoht piirab haldusorgani iseotsustamise vabadust – sellise loogika kohaselt peaks haldusakti andnud haldusorgan haldusakti tühisuse ilmnemisel või tuvastamisel (nt järelevalve menetluses) pöörduma igakordselt vaid kohtu poole. Samas volikogu tunnistas 02.05.2019 otsusega nr 145 ilma probleemideta kehtetuks Jõhvi Vallavolikogu 11. aprilli 2019 otsuse nr 140 „Vallavanemale hüvitise määramine“.

2. “Preambulast tuleks välja jätta viide haldusakti andmise põhjusele, sest Jõhvi valla põhimääruse § 49 lg 2 p 1 alusel kajastatakse asja otsustamise vajalikkuse põhjendus seletuskirjas“.

Seisukoht on väär ja ei tugine kehtivale õigusele. HMS § 56 lg sätestab, et haldusakti põhjenduses tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Preambulis viidataksegi asjakohastele õigusaktidele (volitusnormid ja alused) ja tuuakse välja põhjendused (lühidalt faktilised asjaolud, mis tingivad halduskati andmise). Kuna KOKS välistab tagasiastumise korral hüvitise maksmise,

siis faktiliselt tuleb konstateerida ja tunnistada, et selle maksmine oli ebaseaduslik. Faktiliste asjaolude üksikasjalikum ja põhjalikum lahtikirjutamine tehakse vajadusel seltuskirjas.

3. ”Seletuskiri peab sisaldama asja otsustamise põhjendust“.

Asja otsustamise põhjenduseks ongi asjaolu, et volikogul puudus õiguslik alus hüvitise määramiseks ning et otsuses nimetatud volikogu liikmed on otsuse vastuvõtmise poolt hääletamisega tekitanud vallale otsese varalise kahju – valla eelarveliste vahendite arvelt on teostatud õigusvastane väljamakse.

KOKS § 17 lg 5 kohaselt Volikogu liige ei tohi osa võtta volikogu sellise üksikakti arutamisest ja otsustamisest, mille suhtes talle laieneb toimingupiirang korruptsioonivastases seaduses sätestatu kohaselt.

KOKS § 17 lg 6 kohaselt Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul on volikogu liige kohustatud enne küsimuse arutelu algust tegema avalduse enda mitteosalemise kohta antud päevakorrapunkti arutamisel. Vastav märge fikseeritakse volikogu istungi protokollis. Küsimuste arutamiseks ja otsustamiseks vajalik kvoorum on selle volikogu liikme võrra väiksem

Otsuse vastuvõtmiseks on vajalik poolthäälte enamus.

Fraktsioon Jõhvi Eest